

ISSN 2518-1467 (Online),
ISSN 1991-3494 (Print)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ
НАУК РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН
Қазақстан Республикасының
педагогикалық университетінің
Абая

THE BULLETIN

THE NATIONAL ACADEMY OF
SCIENCES OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN
Abai Kazakh National Pedagogical
University

PUBLISHED SINCE 1944

3 (397)

MAY – JUNE 2022

ALMATY, NAS RK

БАС РЕДАКТОР:

ТҮЙМЕБАЕВ Жансейіт Қансейітұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан)

БАС РЕДАКТОРДЫҢ ОРЫНБАСАРЫ:

БИЛЯЛОВ Дархан Нұрланұлы, PhD, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

ҒАЛЫМ ХАТШЫ:

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Абай атындағы ҚазҰПУ Педагогикалық білімді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

САТЫБАЛДЫ Әзімхан Әбілқайырұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Экономика институтының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан), **Н = 4**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, «Киево-Могилян академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, К. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және менеджмент университетінің кәсіптік білім берудің педагогикасы және психологиясы кафедрасының меңгерушісі (Мәскеу, Ресей), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Ләззат Мыктыбекқызы, экономика ғылымдарының докторы, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Қуатқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті педагогика кафедрасының меңгерушісі (Қарағанды, Қазақстан), **Н = 3**

БУЛАТБАЕВА Күлжанат Нурымжанқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының бас ғылыми қызметкері (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 2**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ресей білім академиясының академигі, «Білім берудегі стандарттар және мониторинг» журналының бас редакторы (Мәскеу, Ресей), **Н = 2**

ЕСІМЖАНОВА Сайра Рафихевна, экономика ғылымдарының докторы, Халықаралық бизнес университетінің профессоры, (Алматы, Қазақстан), **Н = 3**

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабаршысы».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген

№ 16895-Ж мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2022

Типографияның мекен-жайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Мұратбаев көш., 75.

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТУЙМЕБАЕВ Жансент Кансеитович, доктор филологических наук, профессор, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального университета им. аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА:

БИЛЯЛОВ Дархан Нурланович, PhD, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального педагогического университета им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

УЧЕНЫЙ СЕКРЕТАРЬ:

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, директор Центра развития педагогического образования КазНПУ им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

САТЫБАЛДИН Азимхан Абылкаирович, доктор экономических наук, профессор, академик НАН РК, директор института Экономики (Алматы, Казахстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан), **Н = 4**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики и психологии профессионального образования Московского государственного университета технологий и управления имени К. Разумовского (Москва, Россия), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Лязгат Мыктыбековна, доктор экономических наук, профессор Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Куатовна, доктор педагогических наук, профессор, заведующая кафедрой педагогики Карагандинского университета имени Е.А.Букетова (Караганда, Казахстан), **Н=3**

БУЛАТБАЕВА Кулжанат Нурымжановна, доктор педагогических наук, профессор, главный научный сотрудник Национальной академии образования имени Ы. Алтынсарина (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, доктор педагогических наук, профессор, академик Российской академии образования, главный редактор журнала «Стандарты и мониторинг в образовании» (Москва, Россия), **Н=2**

ЕСИМЖАНОВА Сайра Рафихевна, доктор экономических наук, профессор Университета международного бизнеса (Алматы, Казахстан), **Н = 3**

«Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: ООО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы).
Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № **16895-Ж**, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2022

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75.

EDITOR IN CHIEF:

TUIMEBAYEV Zhansait Kanseitovich, Doctor of Philology, Professor, Honorary Member of NAS RK, Rector of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan).

DEPUTY CHIEF DIRECTOR:

BILYALOV Darkhan Nurlanovich, Ph.D, Honorary Member of NAS RK, Rector of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

SCIENTIFIC SECRETARY:

ABYLKASYMOVA Alma Yessimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Executive Secretary of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

EDITORIAL BOARD:

SATYBALDIN Azimkhan Abilkairovich, Doctor of Economics, Professor, Academician of NAS RK, Director of the Institute of Economics (Almaty, Kazakhstan), **H = 5**

SAPARBAYEV Abdizhapar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology (Almaty, Kazakhstan) **H = 4**

LUKYANENKO Irina Grigor'evna, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of the National University "Kyiv-Mohyla Academy" (Kiev, Ukraine) **H = 2**

SHISHOV Sergey Evgen'evich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy and Psychology of Professional Education of the Moscow State University of Technology and Management named after K. Razumovsky (Moscow, Russia), **H = 4**

SEMBIEVA Lyazzat Maktybekova, Doctor of Economic Science, Professor of the L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 3**

ABILDINA Saltanat Kuatovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy of Buketov Karaganda University (Karaganda, Kazakhstan), **H = 3**

BULATBAYEVA Kulzhanat Nurymzhanova, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Chief Researcher of the National Academy of Education named after Y. Altynsarin (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 2**

RYZHAKOV Mikhail Viktorovich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, academician of the Russian Academy of Education, Editor-in-chief of the journal «Standards and monitoring in education» (Moscow, Russia), **H = 2**

YESSIMZHANOVA Saira Rafikhevna, Doctor of Economics, Professor at the University of International Business (Almaty, Kazakhstan), **H = 3**.

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications

of the Republic of Kazakhstan **No. 16895-Ж**, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2022

Address of printing house: ST «Aruna», 75, Muratbayev str, Almaty.

BULLETIN OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ISSN 1991-3494

Volume 3, Number 397 (2022), 252-263

<https://doi.org/10.32014/2022.2518-1467.315>

IRSTI 06.39.31

UDC 338.24

**B.N. Isabekov^{1*}, S. Igilmanova², K. Khassenova³, N.M. Anarbekov³,
A.K. Bakpayeva⁴, B. Shoshay⁴**

¹Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan;

²K. Zhubanov Aktobe Regional University, Aktobe, Kazakhstan;

³Shakarim state University of Semey», Semey, Kazakhstan;

⁴Toraighyrov University, Pavlodar, Kazakhstan.

E-mail: *baurjani@mail.ru*

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE REGIONS OF KAZAKHSTAN: PROBLEMS AND PROSPECTS

Abstract. Innovation is the main source of economic growth. Kazakhstan has set the task of transforming the country's resource-based economy into an innovative one. In this regard, it is important to conduct a study of the main directions of the innovative development of the Republic, as well as to identify the problems of transition to an innovative path.

The purpose of the article is to analyze the innovative development of the regions of Kazakhstan, to identify prospects and problems, as well as directions for the innovative development of the republic.

This article says that in the context of globalization and increased competition, effective development is not possible without the development and implementation of high-tech industries, which are based on the use of science and technology, factors such as innovation, intellectual capital, which, in turn, are largely determined by the level of the innovation system. The possibilities of the economy, which become available as a result of the development of the innovation system, are revealed.

In order for the economy of Kazakhstan to be competitive, there is an opportunity to carry out innovative activities, including by providing small enterprises with production spaces, promoting the development of entrepreneurial innovation centers, technology parks, technology support centers, providing legal, financial, marketing, economic and other services.

The article analyzes the level of activity of the regions of Kazakhstan in the field of innovation, sources of financing for the modernization of the economy. Proposals for the further development of the national scientific sphere are given.

Key words: innovative development, Republic of Kazakhstan, programs, innovations in industry.

**Б.Н. Исабеков^{1*}, С.И. Игильманова², К.Е.Хасенова³,
Н.М. Анарбеков³, А.К. Бакпаева⁴, Б. Шошай⁴**

¹Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті,
Нұр-Сұлтан, Қазақстан;

²Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті,
Ақтөбе, Қазақстан;

³Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті,
Семей, Қазақстан;

⁴Торайғыров университеті, Павлодар, Қазақстан.
E-mail: *baurjani@mail.ru*

ҚАЗАҚСТАН АЙМАҚТАРЫНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫ: ПРОБЛЕМАЛАРЫ МЕН БОЛАШАҒЫ

Аннотация. Инновация – экономикалық өсудің негізгі көзі. Қазақстан шикізатқа негізделген елдің экономикасын инновациялық экономикаға айналдыру міндетін қойды. Осыған байланысты Республиканың инновациялық дамуының негізгі бағыттарына зерттеу жүргізу, сонымен қатар инновациялық жолға көшу мәселелерін анықтау маңызды.

Мақаланың мақсаты – Қазақстан аймақтарының инновациялық дамуын талдау, перспективалар мен проблемаларды, сондай-ақ республиканың инновациялық дамуының бағыттарын анықтау. Бұл мақалада жаһандану және бәсекелестіктің күшеюі жағдайында ғылым мен технологияны, инновация, зияткерлік капитал сияқты факторларды пайдалануға негізделген жоғары технологиялы өндірістерді дамытпай және енгізбейінше тиімді даму мүмкін еместігі айтылады. Өз кезегінде, негізінен инновациялық жүйенің деңгейімен анықталады. Инновациялық жүйенің дамуы нәтижесінде қолжетімді болатын экономиканың мүмкіндіктері ашылды.

Қазақстан экономикасының бәсекеге қабілетті болуы үшін инновациялық қызметті жүзеге асыру мүмкіндігі бар, оның ішінде шағын кәсіпорындарды өндіріс орындарымен қамтамасыз ету, кәсіпкерлік ин-

новациялық орталықтарды, технопарктерді, технологиялық қолдау орталықтарын дамытуға жәрдемдесу, құқықтық, қаржылық, маркетингтік, экономикалық және басқа қызметтер.

Түйін сөздер: инновациялық даму, Қазақстан Республикасы, бағдарламалар, өнеркәсіптегі инновациялар.

**Б.Н. Исабеков^{1*}, С.И. Игильманова², К.Е. Хасенова³,
Н.М. Анарбеков³, А.К. Бакпаева⁴, Б. Шошай⁴**

¹Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева,
Нур-Султан, Казахстан;

²Актюбинский региональный университет им. К.Жубанова,
Актобе, Казахстан;

³«Университет имени Шакарима города Семей», Семей, Казахстан;

⁴Торайгыров университеті, Павлодар, Павлодар, Казахстан.

E-mail: baurjani@mail.ru

ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНОВ КАЗАХСТАНА: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Аннотация. Главным источником экономического роста являются инновации. Казахстан поставил задачу преобразовать сырьевую экономику страны в инновационную. В связи с этим важно провести исследование основных направлений инновационного развития Республики, а также выявить проблемы перехода на инновационный путь.

Цель статьи – провести анализ инновационного развития регионов Казахстана, выявить перспективы и проблемы, а также направления инновационного развития Республики Казахстан.

В данной статье говорится о том, что в условиях глобализации и усиления конкурентной борьбы эффективное развитие не представляется возможным без разработки и внедрения высокотехнологических производств, в основе которых лежит использование достижений науки и техники, таких факторов, как инновации, интеллектуальный капитал, которые, в свою очередь, во многом определяются уровнем инновационной системы. Раскрываются возможности экономики, которые становятся доступными в результате развития инновационной системы.

Для того чтобы экономика Казахстана была конкурентоспособной, существует возможность осуществления инновационной деятельности, в том числе путем обеспечения малых предприятий производственными пространствами, содействия развитию предпринимательских инно-

вационных центров, технологических парков, центров технологической поддержки, оказания правовых, финансовых, маркетинговых, экономических и других услуг.

В статье анализируется уровень активности регионов Казахстана в инновационной сфере, источники финансирования модернизации экономики. Даны рекомендации по дальнейшему развитию отечественного научного направления.

Ключевые слова: инновационное развитие, Республика Казахстан, программы, инновации в промышленности.

Introduction. To increase the competitiveness of the economy of the Republic of Kazakhstan at the present stage, it is necessary to develop innovative regions and sectors of the economy that ensure the production of products with high added value.

The production infrastructure, human capital, natural resource potential determine the broad prospects for the innovative development of the country's economy with access to the world market in the future. In this regard, a set of measures is needed to stimulate business development, to strengthen mutually beneficial cooperation between scientific, educational organizations and industrial enterprises in Kazakhstan [Innovative development of the industry of Kazakhstan, 2016]

When analyzing the innovative potential of regions in Kazakhstan, one can take as a basis a territorial model consisting of four groups corresponding to the conditions of management, resource and production potential, specialization and the nature of the tasks being solved.

Materials and methods. The decisive role in the successful development of the regions is played by their initiative, since they are the main instrument for the implementation of the State Program for Industrial and Innovative Development. Each region is unique, and solving the problems of any of the areas requires a separate approach. Regional initiatives are closely related to the development of the region's economy, the rational use of local resources, the purpose of which is to improve the living standards of the population. Today, the innovative development of regions and market transformation as a whole are constrained by the deformation of structural and investment processes, as well as various possibilities for self-financing of the territory. Therefore, the main purpose of each region in the new conditions is to create an investment environment. [1]

Consequently, the accelerated modernization of the regions requires a qualitative breakthrough in basic areas, based on innovation, the creation of new points of economic growth, and the concentration of production and labor resources. The government of Kazakhstan has developed the main

directions of innovation policy that correspond to national interests, but are implemented at the regional level. Today, the ability of the state not only to generate new knowledge and develop science, but also to quickly and effectively introduce advanced technologies and knowledge from all over the world in certain regions of the republic is of particular importance.

Results. The implementation of programs for the innovative development of the country and its regions is aimed at enhancing innovation activity and raising its level. Such a need to increase the level of innovative activity in the regions of the country is determined by the unevenness and insufficiency of such activity in most territorial entities. To do this, it is important to analyze the regions in terms of their innovative activity, their innovative infrastructure, which are currently equipped with the territory-subjects of the country and their effectiveness. However, the level of development of Kazakhstan in this area remains insufficiently high to build an effective innovative economy. According to research by international organizations, the GII index (the Global Innovation Index), [2] conducted since 2007, Kazakhstan took 79th place in 2019, slightly improving its position to 77th place in 2020 - table 1

Table 1 - Global innovation index of the EAEU countries

EAEU countries years	Armenia	Kazakhstan	Kyrgyzstan	Belarus	Russia
2018	68	74	94	86	46
2019	64	79	90	72	46
2020	63	77	90	71	44

According to the listed indicators, Kazakhstan in the GII ranking among 144 countries occupies approximately the middle place, that is, the indicators for the last 4 years have been uneven, so since 2018 (74th place) it has worsened its performance. Moreover, the country's innovation efficiency ratio is very low: in 2020 it was 111 (125 for Rwanda, and 126 for Burkina Faso, ranking last and Russia with 77).

All this requires studying the reasons for such a lag in innovative development, despite the fact that in recent years, starting from 2010, two Industrial and Innovative Development Programs have been implemented in Kazakhstan, and the program budget was large-scale sums. As a result of the implementation of these programs, certain foundations of national and regional innovation systems have been formed [3].

Let us analyze the innovative activity of the regions in order to identify the cumulative, or rather, systemic key problems of the regions that need to be taken into account in the processes of industrial and innovative development of the regions and offer recommendations for improving the implementation of programs (Table 2).

Table 2 - The level of activity of the regions of Kazakhstan in the field of innovation in percent

Regions of Kazakhstan year.		2018	2019	2020
The Republic of Kazakhstan		10,6	11,3	11,5
Nur-Sultan		14,7	14,8	12,6
Northern	Akmola region	7,7	7,7	7,4
	Kostanay region	12,1	12,4	14,3
	North-Kazakhstan region	11,7	9,5	14,1
Central East	East Kazakhstan region	15,5	14,9	12,9
	Karaganda region	14,7	13,5	12,8
	Pavlodar region	9,1	9,1	9
West	Aktobe region	10,6	10,6	11,1
	Atyrau region	8,3	9	10,1
	West-Kazakhstan region	5,3	5,3	5,9
	Mangistau region	4,0	3,4	7,9
Southern	Alma-Ata's region	8,3	9,3	9,8
	Zhambyl Region	11,4	13,1	13,7
	Kyzylorda Region	12,2	12,3	12,4
	South Kazakhstan / Turkestan region	6,5	9,1	11,2
Almaty city		9,6	12,2	13
Shymkent		7,4	7,3	7,1

Almaty region, having an average value of the GRP indicator for the regions of Kazakhstan, also has a stable negative trend in the innovation activity index. The Western macro-region, which in total provides almost 1/3 of the GDP (27.7%), is ambiguous in terms of the level of innovation activity [4].

So, if we consider the indices, starting from the base year 2018, then the situation in the macroregion looks good. The dynamics of the regions: Aktobe, Atyrau, Mangystau - positive, and the West Kazakhstan region - negative. The regions included in the Central-Eastern macro-region in dynamics also have ambiguous characteristics in recent years, for example, the East Kazakhstan region has the highest IA index, Pavlodar region has a low index, and North Kazakhstan region has negative dynamics.

Thus, the regions with the lowest level of GRP - North Kazakhstan, Zhambyl - low, but positive dynamics, in Kyzylorda - negative when considering the indicator for the last 5 years.

Disproportions in the socio-economic development of the regions also cause existing imbalances in the budgeting of the regions. 75% of the country's regions have problems with development financing due to insufficient own funds. This was reflected in the reduction in the cost of technological innovation.

According to the Eurasian Economic Commission, the last four years there has been a negative trend (\$4467 million in 2016 and \$1401 million in 2019,

while according to the Committee on Statistics of the Republic of Kazakhstan, only 2,100 (7.5%) out of 28,000 enterprises have introduced technological innovations, mainly at the expense of own funds - 82% and only 7.8% from the budget, the rest of the amounts are borrowed funds). This is significantly less than in the EAEU countries, such as the Russian Federation, Belarus, which increased similar funding to 28 and 20 percent, respectively [5].

Let's analyze what are the costs of innovation in the industry (Table 3).

Table-3 – Costs of innovation in industry thousand tenge

Name	2018 year	2019 year	2020 year
The Republic of Kazakhstan	700 206,2	354 044,7	556 677,0
Akmola	14 324,8	14 237,6	35 965,5
Aktobe	55 259,9	59 732,0	49 474,6
Almaty	22 481,8	10 021,2	24 422,9
Atyrau	85 383,7	44 270,6	141 304,4
West Kazakhstan	12 001,7	8 982,0	11 185,9
Zhambyl	5 669,4	20 963,2	8 266,2
Karaganda	47 327,1	32 688,9	46 226,7
Kostanay	12 749,7	14 996,4	13 596,7
Kyzylorda	19 029,7	11 445,9	4 685,9
Mangistau	1 409,4	3 129,7	1 766,1
Pavlodar	27 553,7	42 722,9	49 641,3
North Kazakhstan	8 551,8	10 875,5	24 789,4
Turkestan	6 023,1	3 197,0	6 036,7
East Kazakhstan	66 253,0	51 088,8	97 752,8
Nur-Sultan	5 770,8	3 816,5	17 116,8
Almaty city	47 104,5	17 422,2	17 627,8
Shymkent	263 312,2	4 454,3	6 817,4

Our analysis of the sources of financing for the modernization of the economy of Kazakhstan for 2014-2018 indicates that:

Kazakhstan has significantly reduced the cost of innovation. If in 2018 the cost of innovation amounted to 700,206.2 thousand tenge, then in 2020 this figure was at the level of 556,677.0 thousand tenge. Among the main reasons why enterprises do not invest in improvement are the lack of funds, the lack of demand for innovative products, and the high cost of technology [6].

Discussion. The purpose of state support for industry is to increase the competitiveness of the national economy by stimulating the development of priority sectors of the economy. High-quality industrial innovation requires the creation of a competitive manufacturing industry, especially at a time of deteriorating geopolitical conditions and fierce global trade wars. It is important to develop a consistent and balanced state policy that takes into

account the balance between business and national interests. Despite some negative trends, it is gratifying to note the growth of investments in fixed assets of the manufacturing industry in Kazakhstan over the past five years by 3.1 times - from 402.2 billion tenge in 2014 to 1,247.2 billion tenge.

Over the years of implementing innovative industrialization programs, high growth rates of manufacturing output have been achieved, labor productivity here has also increased by almost 3 times, and inflows of investment in fixed assets have shown a significant increase.

In accordance with the SPIID, it is planned to invest significant financial resources in such priority sectors of the manufacturing industry as:

- ferrous metallurgy;
- non-ferrous metallurgy;
- oil refining and petrochemical industry;
- agrochemistry;
- food production;
- production of motor vehicles, their parts, accessories and engines;
- production of chemicals for industry;
- electrical equipment;
- production of agricultural machinery;
- production of machinery and equipment for the mining industry;
- production of equipment and machines for oil refining and oil production;
- production of railway equipment;
- production of building materials.

Thus, along with the implementation of various development programs, there are still many problems associated with the financial support of state programs for industrial and innovative development. This is due to the fact that financial institutions and commercial enterprises lack sufficient financial resources.

Kazakh companies do not have enough liquid assets to borrow money from second-tier banks and other financial institutions. Such problems as the high price of credit resources also prevail; unavailability of financial resources for capital formation; high interest rates on loans for financial institutions, “long” borrowed money is especially insufficient.

A serious problem of the economy of Kazakhstan is the underdeveloped stock market, which hinders the use of financial resources of pension (UAPF), insurance and other funds to modernize the economy and enter the market of small Kazakhstani enterprises. In this regard, the government of our country had to occupy this niche in the domestic market by creating state holdings and development institutions.

The economy of Kazakhstan refers, for the most part, to an export-oriented economy. The main backbone industry, as you know, is the oil and gas industry,

covering the entire western macroregion, as well as partially the south and east of the country. Hence the origin of the high share of the gross regional product of these regions in the GDP in the western territories.

But this industry also has its own problems associated with the well-known drop in demand for hydrocarbons in the world market and price fluctuations, while the development of the manufacturing industry is difficult due to systemic structural imbalances in the economy, which hinders development, despite large-scale support from the state in the form of financing of state programs, as evidenced by the presented analysis of the innovative activity of the regions. In addition, the regions of East Kazakhstan, Karaganda and Pavlodar are industrial rich with natural mineral resources, and therefore have a low, but stable average national share in GDP.

The development of innovation infrastructure, as an important determinant of the progress of innovation development in general, stimulating the penetration of science into production and the formation of links in the innovation environment, the activity of economic sectors and the attraction of investments (national private capital and foreign), depends on the general economic level, giving it further positive dynamics

The innovative infrastructure of the Republic of Kazakhstan is built on incubation and acceleration programs, targeted funding in the form of grants for innovation and commercialization; development of innovative clusters; specialized technological platforms by sectors of the economy; entrepreneurship support programs; two-level system of technology parks (national and regional); special economic and industrial zones. Despite the developed innovation infrastructure of the regions of Kazakhstan over the years of independence, the effectiveness of the implementation of innovative development programs remains low.

Kazakhstan has every chance to go its own way to innovation most successfully and become one of the world's innovation leaders. In order to ensure high annual growth rates of innovation development indicators in market conditions, a targeted state policy is needed not only in innovation and scientific and technical, but also in the socio-economic sphere. In Kazakhstan, the most important instruments for implementing the Innovative Development Strategy are the National Fund of the Republic of Kazakhstan, Development Bank of Kazakhstan JSC, Investment Fund of Kazakhstan JSC, National Innovation Fund JSC. All these institutions are called upon to pursue a policy of investing in the creation of new and development of existing industries with high added value and support for scientific and scientific research and development based on a comprehensive analysis of promising industries, identifying their most important elements.

Proposals for the further development of the national scientific sphere

It is necessary to achieve an increase in the share of commercialized results of scientific activity, to attract business structures, especially large industrial enterprises, to finance scientific research.

Scientific achievements a priori cannot be unclaimed. However, their application in practice may be hindered by a number of objective and subjective reasons. To overcome them, it is necessary to find effective forms of interaction between science and the real sector of the economy and a mechanism for commercializing the results of scientific activity that is mutually beneficial for both parties:

- to create specialized research and production centers for integrated laboratory testing and design work;
- to strengthen the material and technical base and instrumentation of research institutes and universities for scientific research at a high theoretical and experimental level and for the training of scientific personnel.

Establish scientific support for production, the so-called scientific support, in order to keep technologies up to date. It is necessary to organize work on the introduction of scientific developments in large industrial enterprises and in other metallurgical and oil and gas plants on a contractual (paid) basis. At these plants, it is also necessary to create technological sections (workshops) for conducting semi-industrial tests for introduction into production.

Eliminate monopoly and create the necessary conditions for the competition of manufacturing enterprises. This is one of the basic principles for progress in the industry. At the same time, enterprises that, using scientific achievements, will create the most advanced technologies, can become leaders [7].

The volume of science funding in 2019 amounted to 0.12% of GDP. Only more than 0.5% of GDP financing of science would make it possible for our republic to preserve the leading scientific schools and set a course for further development. At present, there is an increase in the volume of financing, the State Program has been adopted, according to which, by 2025, the volume of financing equal to 1.0% of GDP is provided.

Based on the experience of the leading Western European countries, it is necessary to conduct ratings and categories of scientific organizations (research institutes, open laboratories of universities, etc.), taking into account their scientific potential: the provision of laboratories with modern equipment, electronic and digital technology, the degree of scientific personnel, the presence of a separate specialized building equipped with necessary communication, etc. This is necessary to preserve the leading scientific schools, which, as a rule, are well integrated into the world scientific community. NAS RK recommends creating 4 categories, taking into account the growth in the number of scientific

organizations, despite a significant decrease in the number of scientists and research workers.

In addition, the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan proposes to divide higher education institutions into categories in the same way: taking into account the presence of non-state joint-stock and private universities, create 5 categories. And only universities of the last 5th category can be classified as a risk group, in which, in case of repeated gross violations, the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan can suspend or revoke their licenses. If the norms of the State Educational Standards are correct, the leading national universities should not fall into the risk group. The division into categories would give universities confidence, as well as a spirit of competitiveness and competition.

It is necessary to recreate a triune system: science - education - production, to provide appropriate tax benefits and state support measures. The work of the Science Foundation also requires a substantial restructuring.

Conclusion. In his Address to the people of Kazakhstan on September 1, 2020, the President of the Republic of Kazakhstan Tokayev K.K. focused on the development of science and set the following urgent tasks for the Government and the scientific community:

- attract funds from the largest enterprises, especially from the raw materials sector, to finance science;
- ensure the centralization of the collection and distribution of deductions of 1% of capital investments for the development of science and technology through the budget, based on national scientific priorities;
- acceptance of “patronage” by big business over regional universities in terms of their scientific activities;
- development of a separate policy document on the scientific and technological development of the country, designed to attract science to solve applied problems at the national level.

The implementation of these tasks will undoubtedly serve to increase the effectiveness of science and its investment attractiveness.

Information about authors:

Isabekov B.N. – Doctor of Economic Sciences, L.N. Gumilyov Eurasian National University Doctor of Economic Sciences, Professor. baurjani@mail.ru, ORCID ID0000-0002-9745-3756;

Igilmanova Saule – Master MBA, senior lecturer of the department of public administration, finance and marketing, K. Zhubanov Aktobe Regional University Saule_72kz@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0001-7262-9076>;

Klara Khassenova – Non-profit joint-stock company «Shakarim

University of Semey», Kazakhstan, Semey, 071412, Glinka str., 20 a, Faculty of Humanities and Economics, Department of «Economics and Finance», 0000-0002-0063-8536. *klarita_khassenova@mail.ru*;

N.M. Anarbekov – Non-profit joint-stock company «Shakarim University of Semey», Kazakhstan, Semey, 071412, Glinka str., 20 a, Faculty of Humanities and Economics, Department of «Economics and Finance»;

Bakpayeva Assiya – Senior Lecturer, Toraigyrov University, st. Lomov 64, Pavlodar, Kazakhstan <https://orcid.org/0000-0002-3606-4853>. E-mail: *mustik.mak@mail.ru*;

Shoshay Bibigul – teacher, The Pavlodar higher economic college of Kazakhstan, Pavlodar city, E. Bekmakhanuly st. 115/2, Kazakhstan, <https://orcid.org/0000-0002-0076-2000>, E-mail: *flowerbi@mail.ru*.

REFERENCES

Dzhelomanov E.V. Innovative activity through the prism of intellectual property / E. V. Dzhelomanov / Science and innovations. - 2015. - No. 4. - S. 51-53.

Innovative development of the industry of Kazakhstan / Ed. acad. NAS RK A. M. Gazalieva. - Karaganda: Publishing House of the Karaganda State Technical University, 2016. - 232 p.

Spanova L.K. Problems of innovative development of Kazakhstan / L.K. Spanova // Young scientist. - 2015. - No. 7. - P. 490-493.

Berkutova E. The main contours of the regional policy of the Republic of Kazakhstan: strategic planning, power and economy / E. Berkutova. - Astana: Institute of World Economy and Politics under the Foundation of the First President of the Republic of Kazakhstan - Leader of the Nation, 2015. - 72 p. – ISBN missing.

Republic of Kazakhstan. Decree. On approval of the State program of industrial and innovative development of the Republic of Kazakhstan for 2020–2025: state program: [approved by Decree of the Government of the Republic of Kazakhstan dated December 31, 2019 No. 1050]. Official information resource of the Prime Minister of the Republic of Kazakhstan. – Text : electronic. – URL: <https://primeminister.kz/ru/documents/gosprograms?page=2324> (date of access: 24.02.2020).

Republic of Kazakhstan. Program. On approval of the State Program “Digital Kazakhstan”: state program: [approved by the Decree of the Government of the Republic of Kazakhstan dated December 12, 2017 No. 827]. - Information system “Lawyer”. – Text : electronic. – URL: https://online.zakon.kz/document/?doc_id=37168057 (date of access: 24.02.2020).

Official website of the President of the Republic of Kazakhstan. – URL: http://www.akorda.kz/ru/official_documents/strategies_and_programs (date of access: 03/26/2020). – Text: electronic.

ПАМЯТИ

доктора юридических наук, профессора, академика НАН РК

БАЙМАХАНОВА МУРАТА ТАДЖИ-МУРАТОВИЧА

01.11.1933 – 04.06.2022 гг.

4 июня 2022 года ушел из жизни крупный казахстанский ученый, доктор юридических наук, профессор, академик НАН РК Баймаханов Мурат Таджи-Муратович.

Мурат Таджи-Муратович родился 1 ноября 1933 года в г. Алматы. После окончания школы поступил на юридический факультет Московского государственного университета им. М. В. Ломоносова, который с отличием окончил в 1957 году. В 1973 году защитил диссертацию на тему «Противоречия в развитии правовой надстройки социалистического общества и пути их разрешения».

Мурат Таджи-Муратович работал в Министерстве юстиции Казахстана, а после окончания аспирантуры полностью посвятил свою жизнь науке, пройдя путь от научного сотрудника, научного секретаря, заведу-

ющего отделом, заместителя директора до директора одного из ведущих научных организаций Казахстана – Института философии и права.

Основные направления научных исследований ученого были вопросы конституционного права, теории государства и права, политологии.

Учитывая его глубокие знания в области государственного права, большой опыт, он был назначен председателем Конституционного Суда Республики Казахстан, проработав на этой должности с 1992 по 1995 годы.

С 1995 года – проректор университета «Кайнар» и Высшей школы права «Әділет». Принимал участие в создании Конституции Казахстана и законопроекта об органах государственного управления.

В 1978-1993 годах выступал с докладом на международных конгрессах в США, Франции, Бразилии и других странах.

Мурат Таджи-Муратович внес большой вклад в развитие и становление юриспруденции независимого Казахстана. Ему принадлежат разработки общей теории и методологии права, теории государства, основ конституционного права (сочетание Конституции и текущего законодательства, влияние Основного закона на закрепление, защиты и обеспечения приоритетности прав и свобод человека и гражданина), концепции правового государства и гражданского общества.

Наиболее крупными научными достижениями ученого являются: комплексная разработка проблем противоречий в развитии правовой надстройки при социализме, а также исследование вопроса о становлении правового государства и конституционном процессе в Республики Казахстан.

Мурат Таджи-Муратович оставил бесценное научное наследие: он автор более 300 научных работ, в том числе монографий «Становление суверенитета Республики Казахстан»; Взаимодействие правового сознания с моралью и нравственностью в обществе переходного периода, которые служат неисчерпаемым источником знаний для студентов, магистрантов, преподавателей-юристов.

Вся жизнь Мурат Таджи-Муратович, его научно-педагогическая, организаторская и общественная деятельность служит прекрасным примером умелого сочетания теории и практики, глубоких научных изысканий с активным участием в решении как фундаментальных, так и практических задач.

За большие заслуги перед страной ему было присвоено звание Лауреата премии имени *Чокана Валиханова*, имеет медали и Почетные

грамоты РК, а в 2020 году Указом Президента РК награждён *орденом «Парасат»*.

Президиум НАН РК скорбит о невосполнимой утрате, выражает глубокое соболезнование родным и близким Мурата Таджи-Муратовича.

В нашей памяти Мурат Таджи-Муратович навсегда останется талантливым организатором науки, выдающимся ученым-юристом, безгранично преданным своей профессии и избранному пути, соратником, патриотом Казахстана, оставившим яркий и незабываемый след в истории отечественной науки!

Светлая память о Баймаханове Мурате Таджи-Муратовиче навсегда сохранится в наших сердцах!

Президиум НАН РК

МАЗМҰНЫ

ПЕДАГОГИКА

Г.У. Азимова, А.А. Сатбекова

ЗАМАНАУИ МОБИЛЬДІ ҚОСЫМШАЛАРДЫ ҚАЗАҚ ТІЛІН ОҚЫТУ
ӘДІСТЕМЕСІНДЕ ҚОЛДАНУДЫҢ ТИІМДІ ЖОЛДАРЫ.....5

Н. Арыстанбекұлы

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ДІНТАНУЛЫҚ САРАПТАМА
ЖҮРГІЗУДІҢ ТАҒЫЛЫМДЫҚ МӘН-МАҢЫЗЫ.....20

Н.А. Ахметова, Г.А. Кажигалиева, М.М. Шайжанова

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА МЕКТЕПТЕ БІЛІМ БЕРУДІҢ
ЖАҒАРТЫЛҒАН МАЗМҰНЫ КОНТЕКСІНДЕ ОРЫС ТІЛІН
ИНТЕГРАТИВТІ ОҚЫТУ.....28

А.Е. Әбілқасымова, М.Р. Кушербаева, С. Тамаев, Д.А. Демисенова

СТУДЕНТТЕРДІҢ ӨЗІНДІК ЖҰМЫСЫН ФИЗИКА МЕН
МАТЕМАТИКАНЫҢ ПӘНАРАЛЫҚ БАЙЛАНЫСЫ НЕГІЗІНДЕ
ҰЙЫМДАСТЫРУ.....42

І.Н. Ерсари, Э.А. Бакирова

ЦИФРЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ РЕСУРСТАРЫН ОҚЫТУ КЕЗІНДЕ ҚОЛДАНУ
МҮМКІНДІКТЕРІ.....56

Қ. Жаңабаев, А. Ш. Тұрғанбаева, Б. Б. Ешметова

XV-XVIII ҒАСЫРЛАРДАҒЫ ЖЫРАУЛАР ҚОЛДАНЫСЫНДАҒЫ ТҰРАҚТЫ
ТОПОНИМИКАЛЫҚ БІРЛІКТЕРІНІҢ СЕМАНТИКАСЫ-ПАТРИОТТЫҚ
ТӘРБИЕ ОБЪЕКТІСІ РЕТІНДЕ.....69

А.А. Куралбаева, Н. Әмірбек, Д.Е. Бауыржановна

БІРІНШІ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНА ОҚУ МЕН ЖАЗУДЫ ҮЙРЕТУ
ӘДІСТЕРІ.....83

Б.С. Қапалбек, Н.Н. Оразхан

ҰЛТ ҰСТАЗЫНЫҢ БАСТАУЫШ МЕКТЕПКЕ ҚАТЫСТЫ ҒЫЛЫМИ-
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҰСТАНЫМДАРЫ (Ахмет Байтұрсынұлының
150 жылдығына арналған).....99

Д.Е. Муратбекова, А.Ж. Сапарғалиева

БОЛАШАҚ МҰҒАЛІМДЕРДІ БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ
СӨЙЛЕУ ӘРЕКЕТІН ҚАЛЫПТАСТЫРУҒА ДАЙЫНДАУДЫҢ
ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....110

А.С. Орынбекова, Г.Ж. Меңлібекова
БОЛАШАҚ ӘЛЕУМЕТТІК ПЕДАГОГТАРДЫҢ КӘСІБИ ІС-ӘРЕКЕТКЕ
ДАЯРЛЫҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫ ЭКСПЕРИМЕНТТІК ЗЕРТТЕУ.....126

Э.Ә. Өтебаева, А.Ә. Солтанбекова, А.Б. Шормақова
ҚАЗАҚ ҚЫЗЫНА ҚАТЫСТЫ ИДИОЭТНИКАЛЫҚ БІРЛІКТЕРДІҢ
ӘДІСТЕМЕЛІК ЖӘНЕ ЭТНОТАНЫМДЫҚ НЕГІЗДЕРІ.....136

М.Е. Рахметов, А.К. Садвақасова
ҚАШЫҚТАН ОҚЫТУ ПЛАТФОРМАЛАРЫН ҚҰРУ ЖӘНЕ ЖҮЗЕГЕ
АСЫРУДЫҢ ПРАКТИКАЛЫҚ АЛҒЫШАРТТАРЫ.....149

А.Д. Сыздықбаева, У.М. Әбдіғапбарова
ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ СУБЪЕКТИЛЕРІНІҢ
АКАДЕМИЯЛЫҚ АЛАЯҚТЫҚТАРЫ: МӘНІ, ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ.....161

Халел Агнур
БОЛАШАҚ ДИПЛОМАТТАРДЫҢ ШЕТТІЛДІК МӘДЕНИЕТАРАЛЫҚ
КОММУНИКАТИВТІК ДИСКУРСЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДА КӘСІБИ
БАҒЫТТАЛҒАН ТІЛДІК КУРСЫҢ ТИІМДІЛІГІ.....179

М.Е. Ыбраим, С.Б. Тәліп, Л.К. Бактыбаева
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДАҒЫ «МЕКТЕП ЖЕТІЛУ»
ПСИХО-ФИЗИОЛОГИЯЛЫҚ СИПАТТАРЫН ТАЛДАУ.....192

ЭКОНОМИКА

С.С. Аюбаева, Э. Жуперкене, Л.И. Кусаинова, А.С. Ибраева
ХАЛЫҚТЫҢ СЕНІМІ – ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МЕМЛЕКЕТТІК
АППАРАТЫНЫҢ БЕДЕЛ МЕНЕДЖМЕНТІ АСПЕКТИЛЕРІНІҢ БІРІ
РЕТІНДЕ..... 204

**С.Х. Бейсембекова, М.Р. Сихымбаев, З.Қ. Қалиасқарова,
Қ.Б. Жұманазаров, А.К. Алпысбаева**
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУДАҒЫ
ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ: МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУДІ ДАМУДЫҢ
ТЕОРИЯЛЫҚ-ӘДІСНАМАЛЫҚ ТӘСІЛДЕРІ.....221

Ғ.М. Жұрынов, А.А. Муталиева, А.Е. Есболова, С. Дырка
СҮТ ӨНІМДЕРІ ШАҒЫН КЕШЕНДЕРІНІҢ КООПЕРАЦИЯСЫ ЖӘНЕ
ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУ ОРТАСЫНА ЫҚПАЛДАСУЫ.....237

**Б.Н. Исабеков, С.И. Игильманова, К.Е.Хасенова, Н.М. Анарбеков,
А.К. Бакпаева, Б. Шошай**
ҚАЗАҚСТАН АЙМАҚТАРЫНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫ:
ПРОБЛЕМАЛАРЫ МЕН БОЛАШАҒЫ.....252

**А.С. Кадырова, Г.Т. Кунуркульжаева, Б.Ж. Болатова,
М. А. Тлеубергена, Н.Б. Султамуратова, М. Жанат**
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ
ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ ЖӘНЕ БОЛАШАҒЫ.....264

М.А. Қанабекова Л.Қ. Маткаримова, С.А. Файзуллина
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ
ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ.....280

**Г.Е. Керімбек, Б.К. Нурмағанбетова, З.О. Иманбаева, К.Б.Сатымбекова,
А.А. Нұрғалиева**
КӘСПОРЫННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫН ЖЕТІЛДІРУДІҢ
НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ.....292

А.Ж. Құрмантаева, Ж.А.Оспанбаев, С.Н.Абиева
ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ ҚҰРЫЛЫМДЫҚ ӨЗГЕРІСТЕРДІҢ
ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ.....305

Г. Лухманова, Г. Сейтова, Н. Сартанова, Г. Абаева
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АУЫЛШАРУАШЫЛЫҒЫНДАҒЫ
ҚАРЖЫЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР.....317

**А.А. Ниязбаева, Д.А. Амержанова, Б. Куантқан, А.Ж. Ибрашева,
Р.Б. Сартова, М.К. Каримбергенова**
ЭКОНОМИКАНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ СЕКТОРЛАРЫНА
ИНВЕСТИЦИЯЛАРДЫҢ КОНЦЕПТУАЛДЫҚ АСПЕКТИЛЕРІ.....327

Н.Н. Нұрмұхаметов, Ж.С. Булхайрова, Э. В.Белоусова, Ш. Косымбаева
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТҰРҒЫНҮЙ САЯСАТЫН ДАМУ: ҚАЗІРГІ
ЖАҒДАЙЫ ЖӘНЕ ДАМУ ПРОБЛЕМАЛАРЫ.....339

А.Б. Пиязбаева
ЭКОНОМИКАЛЫҚ САНА МЕН ЭКОНОМИКАЛЫҚ ОЙЛАУ:
ӨЗАРА БАЙЛАНЫС ДИАЛЕКТИКАСЫ.....360

Л.С. Спанкулова, З.К. Чуланова, Е. Нұрұлы, Ж.С. Исаева
ДӘРІЛІК САҚТАНДЫРУДЫ ЕНГІЗУДІ БАҒАЛАУДЫҢ ӨДІСТЕМЕЛІК
ТӘСІЛДЕРІ.....379

ҒАЛЫМДЫ ЕСКЕ АЛУ

Заң ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі Баймаханов
Мұрат Тәжі-Мұратұлын еске алу.....397

СОДЕРЖАНИЕ

ПЕДАГОГИКА

Г.У. Азимова, А.А. Сатбекова

ЭФФЕКТИВНЫЕ СПОСОБЫ ВНЕДРЕНИЯ СОВРЕМЕННЫХ
МОБИЛЬНЫХ ПРИЛОЖЕНИЙ В МЕТОДИКУ ПРЕПОДАВАНИЯ
КАЗАХСКОГО ЯЗЫКА.....5

Н. Арыстанбекұлы

ПОЗНАВАТЕЛЬНОЕ ЗНАЧЕНИЕ ПРОВЕДЕНИЯ РЕЛИГИОВЕДЧЕСКОЙ
ЭКСПЕРТИЗЫ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....20

Н.А. Ахметова, Г.А. Кажигалиева, М.М. Шайжанова

ИНТЕГРАТИВНОЕ ОБУЧЕНИЕ РУССКОМУ ЯЗЫКУ В КОНТЕКСТЕ
ОБНОВЛЕННОГО СОДЕРЖАНИЯ ШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....28

А.Е. Абылкасымова, М.Р. Кушербаева, С. Тамаев, Д.А. Демисенова

ОРГАНИЗАЦИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ НА ОСНОВЕ
МЕЖПРЕДМЕТНЫХ СВЯЗЕЙ ФИЗИКИ И МАТЕМАТИКИ.....42

И.Н. Ерсари, Э.А. Бакирова

ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЦИФРОВЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ
РЕСУРСОВ В ОБУЧЕНИИ.....56

К. Жанабаев, А.Ш. Тургенбаева, Б.Б. Ешметова

СЕМАНТИКА УСТОЙЧИВЫХ ТОПОНИМИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ ЖЫРАУ
XV-XVIII ВЕКОВ - ОБЪЕКТ ПАТРИОТИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ.....69

А.А. Куралбаева, Н. Амирбек, Д.Е. Бауыржановна

МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ ПЕРВОКЛАССНИКОВ РАННЕМУ ЧТЕНИЮ
И ПИСЬМУ.....83

Б.С. Капалбек, Н.Н. Оразхан

НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПОЗИЦИИ УЧИТЕЛЯ НАЦИИ ПО
ОТНОШЕНИЮ К НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ (Посвящено 150-летию
Ахмета Байтурсынова).....99

Д.Е. Муратбекова, А.Ж. Сапаргалиева

ОСОБЕННОСТИ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ К
ФОРМИРОВАНИЮ РЕЧЕВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ У МЛАДШИХ
ШКОЛЬНИКОВ.....110

А.С. Орынбекова, Г.Ж. Менлибекова
ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ФОРМИРОВАНИЯ
ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ СОЦИАЛЬНЫХ ПЕДАГОГОВ
К ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....126

Э.А. Утебаева, А.А. Солтанбекова, А.Б. Шормакова
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ И ЭТНОЯЗЫКОВЫЕ ОСНОВЫ
ИДИОЭТНИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ ПО ОТНОШЕНИЮ К ОБРАЗУ
КАЗАХСКОЙ ДЕВУШКИ.....136

М.Е. Рахметов, А.К. Садвакасова
ПРАКТИЧЕСКИЕ ПРЕДПОСЫЛКИ СОЗДАНИЯ И РЕАЛИЗАЦИИ
ПЛАТФОРМ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ.....149

А.Д. Сыздыкбаева, У.М. Абдигапбарова
АКАДЕМИЧЕСКОЕ МОШЕННИЧЕСТВО СУБЪЕКТОВ
ПОСТДИПЛОМНОГО ОБРАЗОВАНИЯ: СУЩНОСТЬ, ТЕКУЩЕЕ
СОСТОЯНИЕ.....161

Халел Агнур
ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНО –ОРИЕНТИРОВАННОГО
ЯЗЫКОВОГО КУРСА В ФОРМИРОВАНИИ ИНОЯЗЫЧНОГО
МЕЖКУЛЬТУРНОГО КОММУНИКАТИВНОГО ДИСКУРСА БУДУЩИХ
ДИПЛОМАТОВ.....179

М.Е. Ыбраим, С.Б. Талип, Л.К. Бактыбаева
АНАЛИЗ ПСИХО-ФИЗИОЛОГИЧЕСКИХ ХАРАКТЕРИСТИК «ШКОЛЬНОЙ
ЗРЕЛОСТИ» У ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА.....192

ЭКОНОМИКА

С.С. Аюбаева Э. Жуперкене Л.И. Кусаинова, А.С. Ибраева
ДОВЕРИЕ НАСЕЛЕНИЯ, КАК ОДИН ИЗ АСПЕКТОВ РЕПУТАЦИОННОГО
МЕНЕДЖМЕНТА ГОСУДАРСТВЕННОГО АППАРАТА РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН.....204

**С.Х. Бейсембекова, М.Р. Сихимбаев, З.К. Калиаскарова, К.Б. Жуманазаров,
А.К. Алпысбаева**
ИННОВАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В НЕДРОПОЛЬЗОВАНИИ
КАЗАХСТАНА: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ
К РАЗВИТИЮ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ.....221

Ғ.М. Жұрынов, А.А. Муталиева, А.Е. Есболова, Стефан Дырка
КООПЕРАЦИЯ И ИНТЕГРАЦИЯ МАЛЫХ МОЛОЧНО-ПРОДУКТОВЫХ
ПОДКОМПЛЕКСОВ В ИННОВАЦИОННУЮ.....237

Б.Н. Исабеков, С.И. Игильманова, К.Е. Хасенова, Н.М. Анарбеков, А.К. Бакпаева, Б. Шошай ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНОВ КАЗАХСТАНА: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....	252
А.С. Кадырова, Г.Т. Кунуркульжаева, Б.Ж. Болатова, М. А. Тлеубергена, Н.Б. Султамуратова, М. Жанат СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	264
М.А. Канабекова, Л.К. Маткаримова, С.А. Файзуллина СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	280
Г.Е. Керимбек, Б.К. Нурмаганбетова, З.О. Иманбаева, К.Б. Сатымбекова, А.А. Нурғалиева ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОСТОЯНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	292
А.Ж. Курмантаева, Ж.А. Оспанбаев С.Н. Абиева СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ СТРУКТУРНЫХ ИЗМЕНЕНИЙ В ЭКОНОМИКЕ КАЗАХСТАНА.....	305
Г. Лухманова, Г. Сейтова, Н. Сарганова, Г. Абаева ФИНАНСОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	317
А.А. Ниязбаева, Д.А. Амержанова, Б. Куанткан, А.Ж. Ибрашева, Р.Б. Саргова, М.К. Каримбергенова КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ ИНВЕСТИРОВАНИЯ В ИННОВАЦИОННЫЕ ОТРАСЛИ ЭКОНОМИКИ.....	327
Н.Н. Нурмухаметов, Ж.С. Булхайрова, Э.В. Белоусова, Ш. Косымбаева РАЗВИТИЕ ЖИЛИЩНОЙ ПОЛИТИКИ КАЗАХСТАНА: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ.....	339
А.Б. Пиязбаева ЭКОНОМИЧЕСКОЕ СОЗНАНИЕ И ЭКОНОМИЧЕСКОЕ МЫШЛЕНИЕ: ДИАЛЕКТИКА ВЗАИМОСВЯЗИ.....	360
Л.С. Спанкулова, З.К. Чуланова, Е. Нурулы, Ж.С. Исаева МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ ВНЕДРЕНИЯ ЛЕКАРСТВЕННОГО СТРАХОВАНИЯ.....	379
ПАМЯТИ УЧЕНОГО	
Памяти доктора юридических наук, профессора, академика НАН РК Баймаханова Мурата Таджи-Муратовича.....	397

CONTENTS

PEDAGOGY

G.U. Azimova, A.A. Satbekova

EFFECTIVE APPROACHES FOR INTEGRATING MODERN MOBILE APPLICATIONS INTO KAZAKH LANGUAGE TEACHING.....5

N. Arystanbekuly

RELIGIOUS EXPERTISE IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN EDUCATIONAL VALUE OF DRIVING.....20

N.A. Akhmetova, G.A. Kazhigalieva, M.M. Shaizhanova

INTEGRATIVE TEACHING OF THE RUSSIAN LANGUAGE IN THE CONTEXT OF THE UPDATED CONTENT OF SCHOOL EDUCATION IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....28

A.E. Abylkasymova, M.R. Kuserbaeva, S. Tamaev, D.A. Demissenova

ORGANIZATION OF INDEPENDENT WORK OF STUDENTS ON THE BASIS OF INTERDISCIPLINARY CONNECTIONS BETWEEN PHYSICS AND MATHEMATICS.....42

I.N. Yersari, E.A. Bakirova

POSSIBILITY OF USING DIGITAL EDUCATIONAL RESOURCES IN THE TEACHING.....56

K. Zhanabaev, A.Sh. Turganbayeva, B.B. Eshmetova

SEMANTICS OF STABLE TOPONYMIC UNITS OF ZHYRAU XV-XVIII CENTURIES - THE OBJECT OF PATRIOTIC EDUCATION.....69

A.A. Kuralbayeva, N. Amirbek, D.B. Yesenkulova

METHODS OF TEACHING FIRST GRADERS TO EARLY READING AND WRITING.....83

Kapalbek B.S., Orazkhan N.N.

SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL POSITIONS OF THE NATIONAL TEACHER IN RELATION TO PRIMARY SCHOOL (Dedicated to the 150th anniversary of Akhmet Baitursynov).....99

D.YE. Muratbekova, A.Zh. Sapargaliyeva

FEATURES OF PREPARATION OF FUTURE TEACHERS FOR THE FORMATION OF SPEECH ACTIVITY OF YOUNGER PUPILS.....110

A.S. Orynbekova, G.Zh. Menlibekova EXPERIMENTAL RESEARCH WORK ON THE FORMATION OF THE READINESS OF FUTURE SOCIAL PEDAGOGUES FOR PROFESSIONAL ACTIVITY.....	126
E.A. Utebayeva, A.A. Soltanbekova, A.B. Shormakova METHODOLOGICAL AND ETHNO-LINGUISTIC FOUNDATIONS OF IDIOETHNIC UNITS IN RELATION TO THE IMAGE OF A KAZAKH GIRL.....	136
M.E. Rakhmetov, Sadvakassova A.K PRACTICAL PREREQUISITES FOR THE CREATION AND IMPLEMENTATION OF DISTANCE LEARNING PLATFORMS.....	149
A. Syzdykbayeva, U. Abdigapbarova ACADEMIC FRAUD BY POST-GRADUATE EDUCATION SUBJECTS: ESSENCE, CURRENT STATUS.....	161
Khalel Agnur THE EFFECTIVENESS OF A PROFESSIONALLY–ORIENTED LANGUAGE COURSE IN THE FORMATION OF A FOREIGN -LANGUAGE INTERCULTURAL COMMUNICATIVE DISCOURSE OF FUTURE DIPLOMATS.....	179
M.Ye. Ybraim, S.B. Talip, L.K. Baktybaeva AN ANALYSIS OF THE PSYCHO-PHYSIOLOGICAL CHARACTERISTICS OF “SCHOOL MATURITY” IN PRESCHOOL CHILDREN.....	192
ECONOMICS	
S.S. Ayubayeva, E. Zuperkiene, L.I. Kussainova, A.S. Ibrayeva PUBLIC CONFIDENCE AS ONE OF THE ASPECTS OF REPUTATION MANAGEMENT OF PUBLIC SERVICE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	204
S.Kh. Beisembekova, M.R. Sikhimbayev, Z.K. Kaliaskarova, K.B. Zhumanazarov, A.K. Alpysbayeva INNOVATIVE ACTIVITY IN THE SUBSOIL USE OF KAZAKHSTAN: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE DEVELOPMENT OF ITS STATE REGULATION.....	221
G.M. Zhurynov, A.A. Mutaliyeva, A.Ye. Yesbolova, S.Dyrka COOPERATION AND INTEGRATION OF SMALL DAIRY AND FOOD SUBCOMPLEXES INTO AN INNOVATIVE DEVELOPMENT ENVIRONMENT.....	237

B.N. Isabekov, S. Igilmanova, K.Khassenova, N.M. Anarbekov, A.K. Bakpayeva, B. Shoshay INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE REGIONS OF KAZAKHSTAN: PROBLEMS AND PROSPECTS.....	252
A.S. Kadyrova, G.T. Kunurkulzhayeva, B.Z. Bolatova, M.Tleubergenova, N.B. Sultamuratova, M. Zhanat MODERN STATE AND PROSPECTS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	264
M.A. Kanabekova, L.K. Matkarimova, S.A. Faizullina CURRENT STATE OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	280
G. Kerimbek, B. Nurmaganbetova, Z. Imanbayeva, K. Satymbekova, A. Nurgaliyeva THE MAIN DIRECTIONS OF IMPROVING THE ECONOMIC SITUATION OF THE ENTERPRISE.....	292
A. Kurmantaeva, Zh.A. Ospanbayev S.N. Abieva THE CURRENT STATE OF STRUCTURAL CHANGES IN THE ECONOMY OF KAZAKHSTAN.....	305
G. Lukhmanova, G. Seitova, N.Sartanova, G. Abayeva FINANCIAL RELATIONS IN AGRICULTURE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	317
A. Niyazbayeva, D. Amerzhanova, B. Kuantkan, A. Ibrasheva, R. Sartova, M. Karimbergenova CONCEPTUAL ASPECTS OF INVESTMENT IN INNOVATIVE BRANCHES OF ECONOMICS.....	327
N.N. Nurmukhametov, Z.S. Bulkhairova, E.V. Belousova, S. Kossymbayeva DEVELOPMENT OF HOUSING POLICY IN KAZAKHSTAN: CURRENT STATE AND PROBLEMS OF DEVELOPMENT.....	339
A.Piyazbayeva ECONOMIC CONSCIOUSNESS AND ECONOMIC THINKING: THE DIALECTIC OF INTERCONNECTEDNESS.....	360
L.S. Spankulova, Z.K. Chulanova, Ye. Nuruly, Zh.S. Issayeva METHODOLOGICAL APPROACHES TO ASSESSING THE INTRODUCTION OF DRUG INSURANCE.....	379
MEMORY OF SCIENTISTS	
In memory of Doctor of Law, Professor, academician of NAS RK Baymakhanov Murat Tadji-Muratovich.....	397

Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

[www: nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz)

ISSN 2518–1467 (Online),

ISSN 1991–3494 (Print)

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Директор отдела издания научных журналов НАН РК *А. Ботанқызы*

Заместитель директор отдела издания научных журналов НАН РК *Р. Жәліқызы*

Редакторы: *М.С. Ахметова, Д.С. Аленов*

Верстка на компьютере *Г.Д. Жадырановой*

Подписано в печать 30.06.2022.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

25,5 п.л. Тираж 300. Заказ 3.